

50203201 : Majeur : Études Françaises

Mots clés : L'abbé de Choisy / Journal du voyage de Siam / Le Siam et les Siamois

Phanjit Duangchan : Le Siam et les Siamois d'après l'abbé de Choisy dans *Journal du voyage de Siam*. Directeur du mémoire : Bernard Wirth, Ph.D. 192 pp.

François-Timoléon de Choisy, connu comme l'abbé de Choisy, fait partie de la première Ambassade de Louis XIV envoyée au Siam, comme adjoint du chevalier de Chaumont. Cette expédition a pour but de convertir le roi Narai au christianisme et d'obtenir quelques privilèges commerciaux. L'expédition quitte Brest le 3 mars 1685. La traversée dure près de sept mois. Le détail de ce qui s'est passé tout au long du parcours est relaté, jour après jour, par la plume aisée de l'abbé de Choisy dans son *Journal de voyage*. Le séjour au Siam de l'ambassade française dure environ trois mois au cours desquels Choisy continue à tenir son *Journal* et à décrire avec tous les détails possibles, ce qu'il a vu, comme la société, les gens, les cérémonies et les fêtes auxquelles il a assisté. Le départ est le 22 décembre, et après une traversée un peu mouvementée, l'ambassade arrive à Brest le 18 juin 1686.

Notre objectif est d'étudier et d'analyser le Siam et les Siamois au XVIIe siècle d'après l'abbé de Choisy dans son *Journal de voyage*. Sous forme d'une description analytique, notre travail confronte les dires de Choisy aux écrits de deux de ses contemporains, Nicolas Gervaise et Simon de La Loubère. Nous utilisons aussi d'autres documents français, anglais et thaïs, ainsi que des articles de chercheurs français et thaïs pour évaluer les affirmations de Choisy.

Nous espérons que notre travail permettra aux chercheurs intéressés par le Siam du XVIIe siècle de mieux comprendre le Siam et les Siamois grâce à cette vision d'Occidentaux et qu'il sera une nouvelle contribution à l'histoire thaïe et aux relations franco-thaïes de cette époque-là.

Département de Français, École des Études Supérieures, Université Silpakorn, Année Universitaire 2009

Signature de l'étudiante *Phanjit Duangchan*
Signature du directeur du mémoire *Bernard Wirth*

50203201 : สาขาวิชาฝรั่งเศสศึกษา

คำสำคัญ : บาทหลวง เดอ ชัวซี / จดหมายเหตุรายวัน การเดินทางไปสู่ประเทศสยาม / สังกมไทยและ
ชาวสยาม

พันธกิจ ดวงจันทร์ : สังกมไทยและชาวสยามใน จดหมายเหตุรายวัน การเดินทางไปสู่ประเทศ
สยาม ของบาทหลวง เดอ ชัวซี, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อ.ดร. Bernard Wirth. 192 หน้า.

ฟร็องซัวส์ ทิโมเลอง เดอ ชัวซี หรือที่รู้จักในอีกชื่อหนึ่งว่า บาทหลวง เดอ ชัวซี ได้ร่วม
เดินทางมายังประเทศสยามกับคณะทูตเซอวาเลียร์ เดอ โชมองต์ ในฐานะอุปทูตที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ส่งมา
เจริญสัมพันธไมตรี โดยภารกิจหลักของคณะทูตชุดนี้คือชักชวนสมเด็จพระนารายณ์ให้นับถือคริสต์
ศาสนาและเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า

คณะทูตได้ออกเดินทางจากเมืองแบรสต์ของฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 3 มีนาคม ค.ศ. 1685
ใช้ระยะเวลาเดินทางประมาณเจ็ดเดือน ในระหว่างการเดินทาง บาทหลวง เดอ ชัวซี ได้บันทึกเหตุการณ์
และสิ่งที่พบเห็นเป็นรายวัน นอกจากนี้ ในช่วงที่พำนักอยู่ในสยามเป็นเวลาประมาณสามเดือน บาทหลวง
เดอ ชัวซี ยังได้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการเดินทางไปสถานที่ต่างๆ รวมทั้งสิ่งที่ได้พบเห็น เช่น สภาพ
สังคม ชีวิตความเป็นอยู่ พระราชพิธี พิธี และเทศกาลต่างๆ ภายหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจคณะทูตเซอวาเลียร์
เดอ โชมองต์ได้เดินทางกลับฝรั่งเศสโดยออกจากสยามเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม ค.ศ. 1685 และถึงเมือง
แบรสต์ เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 1686

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์สังกมไทยและชาวสยามในคริสต์ศตวรรษ
ที่ 17 ในทัศนะของบาทหลวง เดอ ชัวซี จากจดหมายเหตุบันทึกการเดินทางรายวัน โดยใช้แนวการเขียน
แบบพรรณนาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำข้อความในบันทึกของบาทหลวง เดอ ชัวซี มาทำการเปรียบเทียบกับ
ผลงานเขียนของนิโกลาส์ แชรแวส นักเดินทางชาวฝรั่งเศส และ ซิมง เดอ ลาลูแบร์ ราชทูตวิสามัญ ซึ่ง
ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1688 และ ค.ศ. 1691 โดยลำดับ ในการนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารภาษา
ฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย รวมทั้งเอกสารของนักวิจัยชาวฝรั่งเศสและชาวไทยมาทำการวิเคราะห์
ในเชิงเปรียบเทียบเพื่อประเมินคุณค่าข้อมูลที่ เดอ ชัวซี นำเสนอไว้ในเอกสารเล่มนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจค้นคว้า
สยามประเทศในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 17 เนื่องจากจะช่วยให้สามารถเข้าใจสังกมไทยและชาวสยามได้
ดียิ่งขึ้น โดยผ่านมุมมองและทัศนะของผู้บันทึกชาวตะวันตก อีกทั้งมีส่วนช่วยให้เกิดมุมมองใหม่ๆ
ในวงการประวัติศาสตร์ไทยและความสัมพันธ์ฝรั่งเศส-ไทยในยุคนี้ได้อีกด้วย

ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา พันธุ์จิต ดวงจันทร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Bernard Wirth